

Klacht Verdrag van Aarhus

Drie onderwerpen – elk dus ongeveer vijf minuten

- **Waarom een klacht tegen de Staat der Nederlanden?**
- **Wat zijn de gronden voor die klacht?**
- **Wat is het effect van een positieve uitspraak?**

Zal eindigen met een oproep: doe en betaal mee!

Waarom?

- **Abstract: NL moet zich aan internationale verdragen houden**
- **Gedragscode EDG: belangrijk, maar beperkt (sector-intern)**
- **Beleidsadvisering/-uitwerking in handen van gesloten groep**
- **NLVOW/bevolking/omwonenden systematisch niet aan tafel**
- **Kern van Verdrag: publiek/burgers vanaf begin betrekken**

Waarom nu?

- **Trigger: weigering minister Kamp NLVOW te betrekken**
- **Juist nu belangrijke zaken op de agenda**
 - **Wijziging Omgevingswet: participatie (en niet compensatie)**
 - **Uitwerking Structuurvisie Windenergie op Land**
 - **Uitwerking ruimtelijke reserveringen provincies**
 - **Algemeen: meer besef dat huidige aanpak niet werkt**
- **En bij dit alles alleen formele inspraak voor omwonenden?**
 - **Praktijk nu is polderen in beperkt gezelschap achter gesloten deuren**

Verdrag - algemeen

- **Initiatief UN Economic Commission for Europe te Genève**
 - Gesloten 1998, Aarhus, NL partij in 2004

- **Doel**

Om bij te dragen aan de bescherming van het recht van elke persoon van de huidige en toekomstige generaties om te leven in een milieu dat passend is voor zijn of haar gezondheid en welzijn, waarborgt elke Partij de rechten op toegang tot informatie, inspraak in de besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag.

- **Dus drie pijlers**

- Toegang van burgers tot milieu-informatie
- Toegang van burgers tot besluitvorming inzake milieu-kwesties
- Toegang van burgers tot de rechter inzake milieu-geschillen

Toegang tot informatie

- **“Overheid moet publiek bijstaan”**
 - Onbalans: RVO actief/subsidies – WOB passief/eigen tijd
 - Onbalans: NMO wel – andere belangenorganisaties niet
- **“Overheid publiceert relevante feitenanalyses”**
 - Systematische weigering analyse inzake nut en noodzaak
 - WOB verzoeken: vanaf 2007 alleen “hoe” – nimmer “waarom”
- **“Bij concreet besluit toegang tot alle relevante informatie**
 - Gebeurt in de praktijk vaak niet, zeker niet qua volledigheid
 - Uitspraak Ombudsman: informatie overheid soms eenzijdig

Toegang tot besluitvorming

- **Besluit: “Publiek adequaat, tijdig doeltreffend informeren”**
 - In praktijk vaak niet adequaat, tijdig en doeltreffend
- **Besluit: “Inspraak als alle opties nog open zijn” en “Naar behoren rekening houden met inspraak”**
 - **Praktijk inspraak: besluiten vaak al voorgekookt**
 - **Effect inspraak: reactie-nota en geen/marginale wijzigingen**
- **Beleid: “Inspraak binnen transparant en eerlijk kader” en “Na verstrekken van benodigde informatie”**
 - **Praktijk: in beperkt gezelschap polderen achter gesloten deuren**
 - **Informatieverstrekking beperkt en vaak niet vrijwillig**

Toegang tot de rechter

- **“Betrokken publiek heeft toegang tot rechter”**
 - Crisis en Herstelwet legt beperkingen op
- **“Rechter toetst formele en materiële rechtmatigheid”**
 - Scriptie: 100 zaken Raad van State leverden niets op
 - EHRM vreemdelingenzaken: “virtually no chance of succes”

Effect “finding” CC

- **Aard Verdrag: burgers niet/bepoerkt beroep op NL rechter**
- **Dus klacht naar Compliance Committee UN ECE**
 - Geen bindende uitspraak, maar “finding”
- **Effecten**
 - Politiek gezichtsverlies NL nationaal en internationaal
 - Meer/ruimere mogelijkheden beroep op NL rechter
 - Aanvechten rechtmatigheid lopende procedures
 - Ultiem: schadevergoeding onrechtmatige overheidsdaad
 - Klacht Europese Commissie/Hof schending EU richtlijn

Tenslotte

- **Overall: procedure is onderdeel van politieke kwestie**
 - Niet van tafel als NLVOW ineens wel mag meepraten
 - Doel is niet privilege, maar wettelijke basis - Omgevingswet
 - Bijvoorbeeld: eerst compensatie en dan pas participatie
- **Professionele aanpak**
 - Stap 1: Verzamelen feiten – vrijwilligers en WOB procedures
 - Stap 2: Juridische duiding feiten – studenten en advocaat
 - Stap 3: Opstellen verzoekschrift – ervaren advocaten
- **Kost geld – advocaten, vertaalwerk, reiskosten**
 - Crowdfunding: voor 100 euro naam op lijst klagers
 - Reeds circa € 15.000 bijeen – nog € 10.000 euro nodig